

Lesplan

Gemaakt door Kris Delrue, Sjabi Puurs, België

Titel van de activiteit: Samen Sterk – Solidariteit in jouw school, de buurt en de maatschappij	Onderwerp: maatschappelijke Vorming / Burgerschap
Leeftijdsgroep: 12-13 jarige leerlingen (eerste graad SO)	Duur: 1 uur

Deze les sluit aan bij burgerschapscompetenties zoals actieve participatie, sociale verantwoordelijkheid, respect voor diversiteit)school-education.ec.europa.eu

Beïnvloeden van de eigen omgeving en de maatschappij

Leerlingen kunnen:

- Uitleggen wat solidariteit is, met concrete voorbeelden in school en samenleving.
- Onderzoeken waarom solidariteit belangrijk is voor een rechtvaardige samenleving.
- Reflecteren op hun eigen rol in solidariteit, plannen maken en keuzes verdedigen.
- Samenwerken in groep en communiceren met anderen, rekening houdend met diversiteit en gelijkwaardigheid.
- Leerlingen herkennen internationale organisaties.
- Leerlingen begrijpen verschillende vormen van hulp.
- Leerlingen oefenen communicatie en sociale vaardigheden.

Lesmethode:

- **Experiential learning** (ervaringsgericht): leren via concrete situaties en reflectie.
- **Coöperatief leren** (samenwerking in groepsopdrachten).
- **Inquiry-based learning** (onderzoekende houding).

Lesmethoden:

- Klasgesprek / onderwijsleergesprek
- Groepswerk / rollenspel
- Creatieve opdrachten (kwartet)
- Reflectie & presentaties

Materiaal / Hulpmiddelen / Technologie:

- PowerPoint (zie slides hieronder)
- Werkblad Print (PDF/Canva)

Co-funded by
the European Union

- Groot papier, stiften, markers
- Digitale tools: /Padlet/EXCEL/Canva (optioneel)
- post-its

Lesverloop:

Motiverende fase (Intro, activeren van voorkennis & Probleemstelling) (10 min)

Lkr: Wat is helpen voor mij?

PPT slide 2

In welke concrete situaties heb jij al iemand geholpen.
Kan je de situatie omschrijven en zeggen hoe je geholpen hebt?

Laat leerlingen de situatie en de wijze waarop ze geholpen hebben op een post-it schrijven en verzamel op het bord.(woordenwolk of Padlet)

Lkr overloopt voorbeelden woordenwolk op bord/padlet en vraagt toelichting aan leerlingen.

Geef deze stellingen:

“Was je verplicht om iemand te helpen?”

“Kostte het je moeite om iemand te helpen?”

“Wat zou er gebeurt zijn mocht je niet geholpen hebben?”

Heb je voor je hulp iets terug gekregen?

Ken organisaties die aan hulpverlening doen?

PPT slide 3

Ken organisaties die aan hulpverlening doen?
In je regio, in je land, wereldwijd?
Leerkracht vult tabel op bord aan:

Naam organisatie	Welke hulp biedt ze? Aan wie biedt ze hulp?	Lokaal/nationaal/internationaal
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•

In je regio, in je land, wereldwijd?
Leerkracht vult tabel op bord aan.

Leerling brengen hun ideeën/antwoorden in de groep.

Lkr: Al deze organisaties zijn **solidair** met de mensen die het nodig hebben.

Leerfase (onderwijsleergesprek)

PowerPoint

Lkr: Samenvatten en kernbegrip solidariteit definiëren.

PPT slide 4

Solidariteit
verwijst naar de bereidheid om
anderen te helpen of om de groep
waartoe men behoort te steunen,
zonder daar onmiddellijk iets voor
terug te krijgen.

Voorbeelden uit het dagelijks leven

Lkr. bekijkt en bespreekt samen met lln. slides 5, 6, 7, 8 op de PPT.

Bespreek voor elke afbeelding:

Solidair zijn met wie/wat?

Op welke manier kan je solidair zijn? (eigen antwoord leerlingen)

Ken je een organisatie die hier mee bezig is?

Door leerkracht zelf aan te vullen met organisatie die actief is in regio land.
(door lkr. zelf op te zoeken)

dia 5: ouderen-welzijnszorg,...

dia 6: honger in de wereld-voedselbanken,11 11 11

dia 7: daklozen-Samucocial

dia 8: vluchtelingen- Caritas België

dia 9: dieren-Gaia

Ook internationaal zijn er verschillende organisaties actief. dia 10

Internationale solidariteitsorganisaties

Lkr: Herken je bepaalde logo's? Welke? Waarvoor staan deze organisaties?
Eigen antwoord leerlingen.

Lkr: We leren deze organisaties spelenderwijs kennen met het solidariteitskwartet.

Doel van dit spel:

Leerlingen leren al spelenderwijs internationale hulporganisaties kennen. Ze linken elke organisatie aan de juiste kenmerken.

De werkwijze/aanpak vind je terug in het werkblad solidariteitskwartet.doc. Leerkracht deelt werkblad uit en overloopt de inhoud.

Je stelt ook de solidariteitskwartet.doc en solidariteitskwartet.xls digitaal er beschikking van de leerlingen.

In het bestand solidariteitskwartet.doc vind je de overzichtstabel met internationale hulporganisaties.

In het bestand solidariteitskwartet.xls vind je de template om het kwartet te maken.

Na het afdrukken, knip en plakwerk spelen de leerlingen hun eigen gemaakte kwartetspel.

Tips:

-Maak de eerste kwartetreeks samen met de leerlingen.
Zo ben je zeker dat ze de werkwijze onder de knie hebben.

Je kan ze het kwartet ook thuis laten afwerken en afdrukken.
In een volgende les kunnen ze dan hun kwartet meebrengen en een eerste ronde spelen.

Je kan het kwartet ook aanpassen aan eigen interesse/input van leerlingen. Meer lokaal, nationaal,...

Gebruik je creativiteit.

Slot — Reflectie na het spel

Wat heb je geleerd over solidariteit?

Beeldsuggestie: denkende leerling.

Referenties

Council of Europe. (2020). *Compendium – Democratic schools for all*. Council of Europe. [Portal](#)

European School Education Platform. (2025). *Key competences and principles*.

European Commission. school-education.ec.europa.eu

Evaluatie:

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=wxLA5YicUUGxofy7tigPKdAUtP7RNGxKioYHLGL7ZVBUODJYUVkxSzBEWkUwMFIEVjhPTDNMSzkwQS4u>